

Republika Czeska

Gospodarka Republiki Czeskiej

Republika Czeska jest krajem o największym udziale przemysłu w PKB wśród krajów Unii Europejskiej (38%) z dominującym sektorem motoryzacyjnym. Cechą charakterystyczną gospodarki czeskiej jest jej otwartość. Eksport stanowi prawie 80% Produktu Krajowego Brutto. Czeskie PKB per capita liczone według parytetu siły nabywczej osiągnęło poziom 90% średniego PKB dla krajów Unii Europejskiej. Pod tym względem Czechy wyprzedzają m.in. Portugalię i Grecję.

Sytuacja gospodarcza

Czechy odnotowały w 2017 r. drugi najwyższy wzrost gospodarczy od kryzysu w 2009 r. Lepszy pod tym względem był jedynie rok 2015. Według danych Czeskiego Urzędu Statystycznego **PKB w 2017 roku zwiększył się o 4,3%**. Do tak wysokiego tempa rozwoju gospodarczego przyczyniły się zarówno czynniki wewnętrzne, jak i popyt zagraniczny. W 2017 r. odnotowano wzrost wydatków gospodarstw domowych (o 4,0%) i nakładów inwestycyjnych (o 5,4%). Dynamicznie rozwijał się eksport osiągając w 2017 r. wartość 160 mld EUR (wzrost o 8,8%).

Według prognoz czeskiego Ministerstwa Finansów dobra sytuacja gospodarcza będzie utrzymywać się w również w latach 2018 i 2019. Wzrost gospodarczy powinien być stymulowany głównie przez popyt krajowy, w tym wydatki gospodarstw domowych oraz aktywność inwestycyjną firm i instytucji rządowych. Konsumpcja gospodarstw domowych będzie wspierana przez wzrost realnych dochodów, wynikających głównie ze wzrostu płac oraz zmniejszenia obciążeń podatkowych dla rodzin z dziećmi. Inwestycje powinny być stymulowane przez fundusze strukturalne i zmniejszenie względnego kosztu kapitału w stosunku do kosztów pracy, a jednocześnie niskie realne stopy procentowe. Po bardzo dobrym roku 2017 w nadchodzących latach wzrost gospodarczy powinien nieznacznie zwolnić do **3,0% w 2018 r. i 2,9% w 2019 r.** Gospodarka będzie się zmagać z niedoborem siły roboczej. Już dzisiaj Czechy notują najniższy w historii poziom bezrobocia (2,9% na koniec 2017 r.), który się jeszcze zmniejszy.

Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018 (prognoza)
PKB w mld euro (c. bieżące)	156,7	168,5	176,6	191,5	bd
PKB (wzrost w %)	2,7	5,3	2,6	4,3	3,0
PKB na 1 mieszkańca (tys. euro, c. bieżące)	14,9	16,0	16,7	18,1	bd
Saldo budżetu państwa (w % PKB)	-1,8	-1,4	1,3	-0,1	0,0
Dług publiczny (w % PKB)	38,6	36,4	33,8	32,2	31,4
Inflacja (w %)	0,4	0,3	0,7	2,5	2,2
Stopa bezrobocia (w %)	6,2	5,1	4,0	2,9	2,3
Eksport (w mld euro)	130,9	142,6	147,0	159,9	4,8*
Import (w mld euro)	114,7	126,7	129,3	143,8	5,6*

Dane: Eurostat, CSU i MF RCz, * wzrost w procentach

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

Priorytety gospodarcze rządu Czech

Do najważniejszych priorytetów gospodarczych rządu Czech należą:

- Cyfryzacja kraju (budowa ogólnokrajowej sieci szybkiego internetu, wprowadzenie elektronicznego systemu komunikacji obywatela i przedsiębiorców z instytucjami państwowymi, zapewnienie społeczeństwu dostępu do danych gromadzonych i przetwarzanych przez instytucje publiczne).
- Implementacja programu Przemysł 4.0, wdrażanie innowacyjnych systemów produkcyjnych w celu zwiększenia wydajności i efektywności wytwarzania.
- Inwestycje z efektywnym wykorzystaniem środków unijnych, szczególnie w infrastrukturę drogową (rozbudowa sieci autostrad, do roku 2021: planuje się oddanie do użytku 210 km autostrad, zmodernizowanie 100 km autostrady D1 oraz rozpoczęcie budowy kolejnych 180 km autostrad) oraz kolejową (modernizacja sieci kolejowej, wdrożenie projektu kolei szybkiej prędkości). W 2018 r. rząd przekazał regionom ok. 160 mln euro na remonty dróg niższych kategorii.
- Reforma systemu emerytalnego, program budowy wspólnie z władzami lokalnymi mieszkań dla seniorów (przewiduje się zbudowanie w okresie 4 najbliższych lat 4-6 tys. takich mieszkań).
- Zmiana systemu zachęt inwestycyjnych. Na wsparcie będą mogły liczyć inwestycje o wysokiej wartości dodanej lub zlokalizowane w regionach z problemami strukturalnymi.
- Zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorców, w szczególności dla sektora MSP, w tym uproszczenie systemu podatkowego, rozszerzenie instytucji ryczałtu podatkowego.
- Zwiększenie, ale również racjonalizacja wydatków na edukację, badania i rozwój.
- Zwiększenie budżetu na obronę, do poziomu 2% PKB w latach 2024/25.
- Dążenie do zbilansowania budżetu państwa i stabilizacji długu publicznego w relacji do PKB.

Rząd nie przewiduje prowadzenia działań zmierzających do przyjęcia wspólnej waluty.

Polsko-czeskie relacje gospodarcze

Współpraca handlowa PL-CZ

Republika Czeska jest jednym z najważniejszych partnerów gospodarczych Polski. W 2017 r. kraj ten zajął drugą pozycję pod względem udziału w polskim eksporcie oraz siódmą w imporcie.

Polsko-czeskie obroty handlowe osiągnęły w 2017 roku wartość **20,7 mld euro**, w tym polski eksport nieznacznie przekroczył **13 mld euro**, a import wyniósł **7,4 mld euro**. W ubiegłym roku pomimo wyższej dynamiki importu niż eksportu powiększyło się saldo wymiany handlowej do prawie **5,9 mld EUR**.

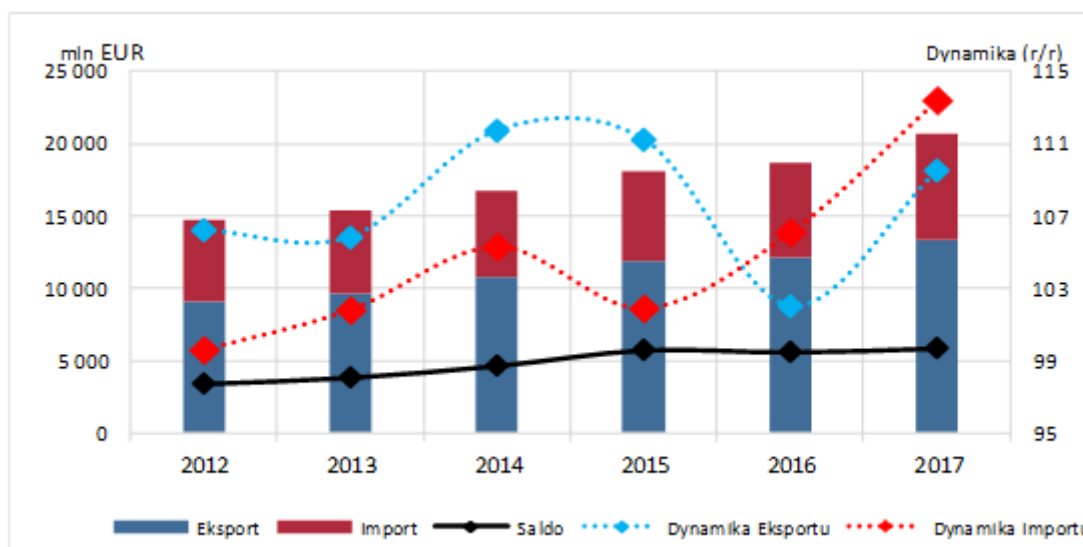
Według danych Czeskiego Urzędu Statystycznego import z Polski stanowił 7,7% czeskiego importu ogółem, co dało Polsce trzecie miejsce na liście największych eksporterów na rynek czeski, po Niemczech i Chinach. W strukturze największych odbiorców czeskich produktów Polska również zajmuje trzecią pozycję z udziałem 7,7%, za Niemcami i Słowacją.

MINISTERSTWO
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

	2013	2014	2015	2016	2017	Dynamika 2016=100	I-IX 2018	Dynamika I-IX 2017=100
Eksport	9,60	10,72	11,92	12,15	13,30	109,5	10,33	105,3
Import	5,76	6,06	6,18	6,55	7,43	113,9	5,61	103,9
Obroty	15,36	16,78	18,00	18,70	20,73	111,4	15,94	104,8
Saldo	3,84	4,66	5,74	5,60	5,87	x	4,72	x

Dane: GUS

Obroty towarowe Polski z Republiką Czeską w latach 2012-2017 (w mln EUR)

Źródło: Opracowanie DAG MPiT na podstawie danych GUS

W eksporcie do Czech zdecydowanie dominują:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (32,3%),
- wyroby metalurgiczne (16,5%),
- artykuły rolno-spożywcze (11,1%),
- wyroby przemysłu chemicznego (14,5%)
- produkty mineralne (6,7%).

Główne towary to: części i akcesoria samochodowe, meble do siedzenia, silniki spalinowe tłokowe z zapłonem samoczynnym, węgiel kamienny, drut miedziany, silniki spalinowe tłokowe z zapłonem iskrowym, druty i kable izolowane, wyroby ze stali lub żeliwa walcowane na gorąco, a także mięso drobiowe oraz telewizory i monitory.

W imporcie z Czech najważniejsze grupy towarowe stanowią:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (39,7%),
- wyroby przemysłu chemicznego (16,0%),
- wyroby metalurgiczne (15,6%),
- artykuły rolno-spożywcze (7,6 %)
- produkty mineralne (5,2%).

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

Główne towary to: samochody osobowe oraz części i akcesoria samochodowe, przetworzone oleje ropy naftowej, benzyna i nafta, urządzenia do automatycznego przetwarzania danych, meble do siedzenia, artykuły sanitarne, druty i kable izolowane, oraz aparaty i urządzenia telefoniczne, a także maszyny drukarskie.

Według wstępnych danych GUS, po dziewięciu miesiącach 2017 r. polski eksport na rynek czeski wzrósł o ponad 5%, do 10,3 mld EUR, w tym: wyrobów ceramicznych (o 20%), wyrobów przemysłu lekkiego (o 14,6%), wyrobów metalurgicznych (o 10,9%), wyrobów przemysłu drzewno-papierniczego (o 7,2%), wyrobów przemysłu chemicznego (o 6,7%) oraz wyrobów przemysłu elektromaszynowego (o 3,5%). Na zbliżonych poziomie utrzymał się eksport artykułów rolno-spożywczych (spadek o 0,8%), nieznacznie spadł eksport produktów mineralnych (o 4,6%) Z kolei import z Czech wzrósł o 3,9%, do ponad 5,5 mld EUR. W rezultacie nadwyżka notowana w obrotach z tym rynkiem zwiększyła się o 300 mln EUR, do ok. 4,7 mld EUR.

Współpraca inwestycyjna PL-CZ

Skumulowana wartość polskich inwestycji bezpośrednich w Republice Czeskiej na koniec 2017 roku wynosiła 2,74 mld EUR, co dało Polsce 12 miejsce wśród największych inwestorów na rynku czeskim (czołówkę tworzą: Holandia, Niemcy, Luksemburg, Austria i Francja). Jednocześnie Czechy są drugim najpopularniejszym krajem dla polskich inwestorów, po Luksemburgu. W 2017 r. w Republice Czeskiej zarejestrowanych było ok. **2,5 tys. spółek prawa handlowego, w których udział kapitału polskiego przekraczał 25%**. Działalność polskich firm koncentrowała się w Pradze, Ostrawie, Brnie i Czeskim Cieszynie. Do najważniejszych polskich firm inwestujących w Czechach należą: Orlen, Synthos, Anwil, Tauron, PKO BP, mBank, BOŚ, Mokate, Tymbark-Maspex, LPP, CCC, Asseco, PKP Cargo.

Wartość ulokowanego kapitału czeskiego w naszym kraju na koniec 2017 roku wyniosła ogółem **1,26 mld EUR** i stanowiła **ok. 3,3%** wszystkich czeskich inwestycji bezpośrednich za granicą. Zaangażowanie czeskiego kapitału w Polsce jest porównywalne do czeskich inwestycji w Bułgarii czy Irlandii. Najwięksi czescy inwestorzy w Polsce to: CEZ, EPH, Penta Investments, Kofola, Metrostav, Czech Media Invest (Radio ZET). Według danych GUS, na koniec 2017 r. w Polsce funkcjonowało 588 podmiotów z kapitałem czeskim (627 w 2016 r.).

Potencjalne dziedziny współpracy

Widzimy potrzebę szerszej niż tylko handel współpracy gospodarczej, np. w ramach zamówień publicznych realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym czy udziału **firm polskich i czeskich w programach rozbudowy infrastruktury transportowej, energetycznej, mieszkalnictwa, cyfryzacji, modernizacji przemysłu realizowanych w obu krajach.**